

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г.

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 27.04.2023 г. - 29.05.2023 г. Неактивна

Номер на консултация: #7531-K

Област на политика: Архив - Транспорт

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип носител: Национално

Проектът е изготвен във връзка с две становища на браншови организации, представени в рамките на общественото обсъждане на изготвения от Министерството на финансите проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г., проведено в периода 24 януари - 23 февруари 2023 г. Това са становищата на Сдружение „Българска морска камара“, със седалище в град Варна и с ЕИК 103263687, с изх. № 104/21.02.2023 г. и на Сдружение „Българска асоциация на корабоприетелите“, със седалище в град Варна и с ЕИК 103844653, с изх. № 17/17.02.2023 г. (препратено с писмо на Сдружение „Конфедерация на работодателите и индустриалците в България - КРИБ Гласът на българския бизнес“, изх. № 84-00-84/20.03.2023 г.). В тези становища са описани два проблема, свързани съответно с: 1) установена несъгласуваност между действащи разпоредби на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, които регламентират реда за определяне на командировъчните пари на морските лица - членове на екипажите на кораби, плаващи под българско или чуждо знаме по море, както и на кораби, плаващи под българско знаме по река Дунав, за времето на извършване на международен рейс, както и 2) констатирано несъответствие между тези разпоредби и основните принципи на трудовото законодателство и по-конкретно - принципа на равнопоставеност на страните по трудовото

правоотношение.

Проблемите са поставени на обсъждане и от партньорите в тристранния диалог – на заседанието на Комисията по трудово законодателство към Националния съвет за тристранно сътрудничество, проведено на 16 март 2023 г., и на извънредното заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество от 21 март 2023 г. Формулираният при тези обсъждани извод е, че единственото законосъобразно и правилно решение е да бъдат извършени необходимите промени в подзаконовия нормативен акт.

В Постановление № 45 на Министерския съвет от 22 март 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 27 от 2023 г.), обаче, посочените проблеми не намериха своето нормативно решение.

Действащата в момента редакция на чл. 31 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина (НСКСЧ) е създадена с § 1 от Постановление № 276 на Министерския съвет от 2007 г. (ДВ, бр. 98 от 2007 г.), а Приложение № 36 към чл. 31, ал. 4 НСКСЧ и № 3в към чл. 31, ал. 5 НСКСЧ – съответно с § 4 и § 5 от същото постановление. Според разпоредбите на чл. 31, ал. 4– 6 НСКСЧ членовете на екипажите на кораби, плаващи под българско или чуждо знаме по море, както и на кораби, плаващи под българско знаме по река Дунав, получават за времето на извършване на международен рейс командировъчни пари, съгласно посочените в цитираните приложения индивидуални ставки, но работодателят може да определи и различен размер на обезщетението за командировка, съобразявайки експлоатационните и технологични условия на работа и организацията на международните рейсове. До промяната през 2007 г. чл. 31 НСКСЧ е предвиждал, че персоналят на всички видове транспортни средства (сухоземни, въздухоплавателни и водни) получава командировъчни пари за времето на изпълнение на международни рейсове по единна ставка или по единна средна ставка, определена в тогавашното приложение № 3, като работодателят е имал право да определи размер на командировъчните пари, който се различава от посочения в приложението, но не може да надхвърля двойния размер на ставката.

Въпреки, че при извършената през 2007 г. промяна в НСКСЧ идеята за единна средна ставка на командировъчните пари за членовете на екипажите на кораби е изоставена, разпоредбите на чл. 32, ал. 2 и ал. 3 НСКСЧ, регламентиращи съответно начина на изчисляване на въпросната ставка и възможностите за отклоняване от нея (определяне на индивидуални ставки, диференцирани по категории персонал и съобразно условията на труд, в рамките на командировъчните пари на екипажите, определени по единната средна ставка), остават действащо право. По този начин в момента НСКСЧ урежда два взаимно изключващи се метода за определяне на командировъчните пари на членовете на екипажите на кораби за времето, в което изпълняват международни рейсове.

Практиката по прилагане на чл. 31, ал. 4 – 6 НСКСЧ, в редакцията след 2007 г., сочи на нееднакво тълкуване. Значителна част от корабоприетелите считат, че формулировката на ал. 6, използваният в чл. 32, ал. 3 израз „допуска изплащане на

по-ниски и по-високи индивидуални ставки“, употребеният в колона 4 на приложения № 3б и № 3в израз „в размери до“, както и конкретните числови стойности на индивидуалните ставки сочат, че волята на нормотвореца е била да определи максимални размери на последните. Въз основа на това формулират и извода, че командировъчните пари на членовете на екипажите на кораби, плаващи по море под българско или чуждо знаме и извършващи международен рейс (съответно на кораби, плаващи под българско знаме по река Дунав и извършващи международен рейс), може да бъдат определяни не само в по-голям, но и в по-малък размер от посочените в приложенията индивидуални ставки.

Разнопосочното прилагане на чл. 31, ал. 4 – 6 НСКЧ в периода след 2007 г. води и до формиране на първоначално противоречива съдебна практика. В своите актове (сред които Решение № 753 от 29 март 2011 г. по гр. д. № 1283/2010 г. на Гражданската колегия, IV гр. отд. и Решение № 129 от 7 юли 2016 г. по гр. д. № 3736/2015 г. на Гражданската колегия, IV гр. отд.) Върховният касационен съд застъпва разбирането, че законовата делегация по чл. 215 от Кодекса на труда и основополагащите принципи на трудовото право позволяват на Министерския съвет да определя с подзаконови актове (в това число и с НСКЧ) само минимален размер на обезщетенията (включително при командироване) и следователно работодателят не може да фиксира конкретния размер на тези обезщетения под предвидения в наредбите минимум.

С предлагания сега проект на Постановление на Министерския съвет се цели описаните два проблема да бъдат разрешени. Актът включва 4 параграфа, като: 1) с § 1, т. 1 и 2 от проекта се предлагат промени съответно в чл. 31, ал. 4 и ал. 5 НСКЧ, чрез които се постига еднозначност на правните норми като изрично се посочва, че НСКЧ определя минимални индивидуални размери на командировъчните пари на ден за членовете на екипажите на кораби, плаващи по море под българско или чуждо знаме и извършващи международен рейс, съответно на кораби, плаващи под българско знаме по река Дунав и извършващи международен рейс; 2) с § 1, т. 3 от проекта се предлага в ал. 6 на чл. 31 НСКЧ да бъде създадено второ изречение, което по недвусмислен начин указва, че работодателят има право да променя конкретно определения размер на командировъчните пари на морските лица само в посока на неговото увеличаване, без да се надхвърля двойният размер на минималните индивидуални размери за съответната длъжност, посочени съответно в Приложение № 3б към чл. 31, ал. 4 и Приложение № 3в към чл. 31, ал. 5 НСКЧ; 3) с параграфи § 3 и 4 се предлагат промени в цитираните две приложения.

Разпоредбите на предлагания проект на подзаконов нормативен акт са формулирани така, че с тях да не се засягат правата относно обезщетенията при командироване на работниците и работодателите от другите сектори на транспорта. Посочените в Приложение № 3б към чл. 31, ал. 4 и Приложение № 3в към чл. 31, ал. 5 НСКЧ минимални индивидуални размери на командировъчните пари на ден са съобразени с променената философия за определяне на размерите на обезщетения за командировка на морските лица, с нивото на отговорност на съответната длъжност (управленско, оперативно или изпълнителско) и със степента на сложност на функционалните задължения, присъщи на съответната длъжност.

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г., няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена и към този доклад се прилага одобрена финансова обосновка съгласно Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Лице за контакт: Павлинка Ковачева, Главен експерт, Дирекция "Международни и национални регулации на корабоплаването", Изпълнителна агенция „Морска администрация“, Тел.: 0700 10 145 E-mail: Pavlinka.Kovacheva@marad.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. - вер. 1.0 | 27.04.2023](#)

[Мотиви към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. - вер. 1.0 | 27.04.2023](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. - вер. 1.0 | 27.04.2023](#)

[Становище на МС към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. - вер. 1.0 | 27.04.2023](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 28.06.2023](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 27.04.2023

Приключване на консултацията - 29.05.2023

Справка за получените предложения - 28.06.2023

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
